

Der har jo været tænkt paa under Forhandlingerne i Hjør om Præstegaardsjordernes Salg, at Landarbejderne skulde overtage Jorden til Takationsværdien og tillige opføre Bygninger paa Jorden og indrette sig fuldstændig i disse Bygninger og saa forrente de laante Penge, men det vil enhver kunne indse, vil være en Umulighed. Maaſte vil der kunne findes enkelte Glidere, som ville være i Stand til at forrente et Laan til dette Brug med 4 pCt, men det er uægte- lig min bestemte Mening, at med 19 af 20, med 99 af 100 Lader dette sig ikke gøre. Hvis man overhovedet mener det alvorligt med at ville ſtaffe ſaadanne Ejendomme til Landarbejderne eller til jordløse Husmænd — disse to Slags Folk ere jo omtrent lige rige og lige fattige — maa man være be- lavet paa at komme til at gaa til overordentlig store Udgifter. Staten maa, hvis den indlader sig paa noget i den Ret- ning, være forberedt paa, at det vil komme til at koste den ikke hundreder Tusinder, men mange Millioner. Til en ſaadan Op- gaves Løsning maa der Millioner ud af Statskassen, og derfor ſiger jeg, at Spørgs- maalet kan ikke løses alene under Henſyn til Landbrugets Fremgang. Derſom Staten vil aſſe, lad os ſige 5—10 Mill. — vi kunne naa ret vidt med en ſaadan Sum — og Staten vil gøre dette alene paa det Motiv at ſtaffe Landbruget Arbejdskraft og god Arbejdskraft, ſiger jeg, at ſaa ville de andre Klaſſer i Samfundet med Rette føle ſig tilſidesatte, ſaa kunne Kjøbenhavn og Købstæderne med fuld Høje beklage ſig. Hvis man alene for at ſtaffe Landbruget bedre Arbejdskraft indlader ſig paa at ſpen- dere 10 Mill. eller ſaa, har Bybefolkningen ſikkert god Grund til at protestere og ſige: Det gaar ikke an. Det vilde være at tage Pengene ud af den ene Slags Borgeres Lomme for at give til den anden Slags, og det vil man aabenbart ikke lade ſte. Hvis man derimod vilde ſøge at løſe Spørgs- maalet under en større Synsvinkel, ſaaledes at man ikke betragtede det ſom noget, der ſkulde ſte for ſærlig at hjælpe paa Arbejds- krafter paa Landet, men ſom et almindeligt daaſt Spørgsmaal, hvor det drejede ſig, ikke om Landbruget ſom ſaadant, men over- hovedet om at give gode Hjem til dem i vort Land, ſom ingen ſaadanne Hjem have, ſaa kunde det være, at de andre Samfunds- klaſſer kunde føle, at ogsaa de vare stærkt intereſſerede deri. Blandt de Klager, ſom der nu for Tiden føres fra Købstæderne og ſærlig fra Kjøbenhavn, er den Klage ſikkert en af de meſt beſøjede, at de blive overſvømmede fra Folk fra Landet, at Land-

arbejderne ſøge bort fra deres naturlige Erhverv ind til Byerne. Det ſter jo i ſaadan en Maaletſot, at man for paa Landet at ſaa Tjenestefolk mangfoldige Gange er nødt til at ty ind til Byerne for der i dyre Domme at ſtaffe ſig dem paa Fæſtekontorerne og ſærlig hos de autoriferede Fæſtemænd. Det er jo ſaaledes, at i en meget ſtor Del af Maret, lad os ſige i en 5—6 Maaneder, gaar der her i Kjøbenhavn ikke i tuſtndvis men i tituſtndvis af Menneſter, ſom ikke kunne ſaa det, ſom de ſulle leve af. Det er noget, ſom enhver, der kender en lille Smule til Forholdene, ved, at overalt i Byerne og navnlig i Kjøbenhavn findes en overordentlig trykkende Overbefolkning ved den Mængde af Arbejdskraft, ſom ſtrømmer ind til Byerne fra Landet. Det glæder mig at ſe, at efter mig har et æret Medlem (Hørdum), der i høj Grad er inde i de herhenhørende Kjøbenhavnſke Forhold, begæret Ordet. Han vil maaſte endnu stærkere end jeg fremhæve, at blandt de Ulykker, ſom eks- ſistere for Kjøbenhavnſ Beskommende i ſo- nomifl Henſeende, ſpiller Overſvømmelſen af Landbefolkningen en meget fremtrædende Rolle. Og det, der gælder om Kjøbenhavn i ſtor Udſtrækning, gælder ogsaa om en ſtor Del af vore Købstæder og om Handels- pladſerne og de Steder i Landet, hvor der har rejſt ſig kommercielle og industrielle Etabliſſementer. Der har i en Arrække været en uforanderlig og ſom det ſynes ſta- dig vokſende Strøm fra Landet og ind til Byerne. Det er et Punkt, hvor Klagerne fra Kjøbenhavn og Købstæderne mødes, idet det i allerhøjeste Grad gør dem det vanſte- ligt at underholde den ſtore Befolkning, ſom ſærlig i Vintertiden maa leve mere eller min- dre af Medborgernes Velvilje og paa Fattig- væſenets Bekoſtning. Det er det, der for- øger i ſaa høj Grad næſten alle de kommu- nale Udgifter, Vidragene til Skolevæſenet og Fattigvæſenet, og i det hele ſtaffer den Til- ſtaand i Kommunerne, ſom bevirker, at de kommunale Skatter naa den ſvimlende Højde, de have. Den kommunale Ulykke ſkriver ſig forſt og fremmeſt fra denne Indvandring af Landbefolkningen til Byerne. Derfor er det jeg ſiger, at det har den allerſtørſte Inter- eſſe ſaa vel for Kjøbenhavn ſom for Købstæ- derne at finde et Middel, hvorved man mu- ligviſ kunde naa at ſtaandſe denne Strøm og maaſte endog vende den den modsatte Vej af den, hvort den nu i en Række af Aar er gaaet. Kunde man under denne Synsvinkel ſige til Købstadbefolkningen: Ja, Staten vil komme til at ofre mindſt adſkillige Millioner paa at ſtaffe gode Hjem paa Landet til dem, ſom ingen have, men til Gengæld opnaa 3